

POSTANOWIENIE

5 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 5 sierpnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A. P.

przeciwko L. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K.,
L. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i L. spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki
komandytowej w K., L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i L. spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością w K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 5 stycznia 2022 r., I AGa 25/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża pozwanych
pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi
sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być, wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanych L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K., L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 stycznia 2022 r.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie kilku istotnych zagadnień prawnych oraz na oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji

jurydycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

Tymczasem skarżący w skardze podnieśli jako istotne zagadnienie prawne potrzebę rozstrzygnięcia i wyjaśnienia kilku pytań:

1. „czy na podstawie art. 647¹ § 1 kodeksu cywilnego inwestor odpowiada solidarnie z wykonawcą (generalnym wykonawcą) za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy z tytułu wykonanych przez niego robót budowlanych, których szczegółowy przedmiot został zgłoszony inwestorowi przez wykonawcę lub podwykonawcę nie przed przystąpieniem do wykonywania tych robót, a po przystąpieniu do ich wykonania, i czy w takiej sytuacji inwestor zobowiązany jest do złożenia sprzeciwu wobec wykonywania tych robót przez podwykonawcę w celu uniknięcia odpowiedzialności solidarnej?”
2. „czy na podstawie art. 647¹ § 4 kodeksu cywilnego w związku z art. 78 § 1 kodeksu cywilnego, art. 73 § 1 kodeksu cywilnego oraz art. 58 § 1 kodeksu cywilnego inwestor odpowiada solidarnie z wykonawcą (generalnym wykonawcą) za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy z tytułu wykonanych przez niego robót budowlanych, których szczegółowy przedmiot został zgłoszony inwestorowi przez wykonawcę lub podwykonawcę bez zachowania formy pisemnej, na przykład poprzez przesłanie pocztą elektroniczną zeskanowanej do pliku treści umowy i czy w takiej sytuacji inwestor zobowiązany jest do złożenia sprzeciwu wobec wykonywania tych robót przez podwykonawcę w celu uniknięcia odpowiedzialności solidarnej?”
3. „czy na podstawie art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację zawierającą wyłącznie zarzuty naruszenia prawa materialnego, niekwestionującą oceny dowodów i ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, twierdząc, że dokonuje oceny zarzutów w oparciu o ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej

instancji, może poczynić odmienne ustalenia stanu faktycznego, bez naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów?”

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwraca się uwagę na cel art. 647¹ k.c., którym jest zapewnienie ochrony podwykonawcom. Sposób realizacji tej ochrony, polegający na wprowadzeniu gwarancyjnej odpowiedzialności inwestora za cudzy dług, wymaga jednak starannej i rozważnej interpretacji zachowań mających uzewnętrznzić wolę przyjęcie na siebie takiej odpowiedzialności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2016 r., III CZP 50/16, nie publ.). W judykaturze Sądu Najwyższego podkreśla się, że dorozumiana zgoda inwestora na zawarcie umowy wykonawcy i podwykonawcy jest skuteczna, gdy istotne postanowienia umowy, decydujące o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy są znane inwestorowi albo z którymi miał możliwość zapoznania się (por. cyt. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r., II CSK 108/07, nie publ.).

W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 29 kwietnia 2008 r., III CZP 6/08 (OSNC 2008, Nr 11, poz. 121) Sąd Najwyższy przesądził, że do zgody wymaganej przez art. 647¹ § 2 i 3 k.c. nie stosuje się art. 63 § 2 k.c. Zgoda ta może być wyrażona przez każde zachowanie, które ujawnia ją w sposób dostateczny (art. 60 k.c.); niezależnie od tego zgodę uważa się za wyrażoną w razie ziszczenia się przesłanek określonych w art. 647¹ § 2 zdanie drugie k.c. Stanowisko to zostało następnie potwierdzone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r., III CZP 108/15 (OSNC 2017, Nr 2, poz. 14).

W wyroku z dnia 6 października 2010 r., II CSK 210/10 (OSNC 2011, Nr 5, poz. 59) Sąd Najwyższy stwierdził wprost, że wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona wprost: przez ustne czy pisemne złożenie określonego oświadczenia woli, jak również, o ile ustawa nie stanowi inaczej, w sposób dorozumiany, przez każde zachowanie, w tym także przez milczące zaakceptowanie oświadczenia woli drugiej strony, milczenie jest bowiem jedną z postaci dorozumianego oświadczenia woli. Zgoda inwestora, wyrażona w sposób dorozumiany czynny, na zawarcie umowy wykonawcy z podwykonawcą, jest skuteczna, gdy dotyczy konkretnej umowy, której istotne postanowienia, decydujące

o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy są znane inwestorowi, albo z którymi miał możliwość zapoznania się. Inwestor nie musi znać treści całej umowy lub jej projektu, a jego znajomość istotnych postanowień umowy podwykonawczej decydujących o zakresie jego odpowiedzialności nie musi pochodzić od wykonawcy lub podwykonawcy, może mieć dowolne źródło i nie musi być ukierunkowana na wyrażenie zgody na zawarcie umowy podwykonawczej.

Biorąc zatem pod uwagę, że okoliczności podniesione przez skarżących w skardze kasacyjnej zostały już wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Należy także zauważyć, że skarżący w skardze formułują zarzuty naruszenia licznych przepisów prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c.) i materialnego, koncentrując się jednak głównie na przeprowadzonym przez Sąd drugiej instancji postępowaniu dowodowym i dokonanej przez ten Sąd ocenie dowodów. Zgodnie jednak z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Skarżący w skardze kasacyjnej nie wykazali także występowania innej przesłanki przedsądu w postaci oczywistej zasadności skargi. W judykaturze Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala jednak na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Pozwani bowiem nie wykazali, że zastosowanie powołanych w podstawach skargi przepisów, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było – w okolicznościach sprawy – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście nieprawidłowe.

Należy także zauważyć, że między twierdzeniem skarżących, iż w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona zachodzi wewnętrzna sprzeczność. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08 (nie publ.) wyjaśnił, że powoływanie się na oczywistość skargi i konieczność dokonania wykładni prawa wzajemnie się wyklucza. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu, o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 i art. 108 § 1 i z art. 391 § 1 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

(M.M.)

[ms]